

Säästöesitys talousarvioon 2026

Ehdotus 1: Avoin varhaiskasvatuksen lopettaminen 1.1.2026 alkaen

Toimintakuluja noin **69 500 €**. sisältäen toimintakulut ja henkilöstökulut: varhaiskasvatuksen sosionomi (tällä hetkellä työsopimus määräaikainen 31.12.2025 asti) ja sijaiskulut.

Avoimen varhaiskasvatuksen käyttö on verrattain vähäistä suhteessa resurssipanostukseen. Toiminnassa on mukana noin 10 lasta.

Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa on seuraavasti:

1. perhekerho: maanantai (hyvinvointialueen vastuukerho), tiistai ja perjantai klo 9.00–12.00. Kerhossa käyneitä perheitä on ollut n. 3–5.
2. lastenkerho: keskiviikko ja torstai klo 9.00–12.00, lapsia kirjoilla 10, osallistuvat kerhoon vaihtelevasti.
Lisähuomiona, että avoimen varhaiskasvatuksen keholaisissa on myös muilta paikkakunnilta tulevia lapsia ja perheitä, jotka käyvät kerhoissa Viitasaarella vieraillessaan. Tämä on mahdollista, kun toiminta on avointa. Eli avoimen loppuessa noin 5 lasta saattaisi olla tulossa päivittäiseen varhaiskasvatukseen.

Avoimen lastenkerhojen sekä perhekerhojen **tilasto 2024–2025** (marraskuu 2025)

Kuukausi	Lasten kerhot, lapsia kirjoilla	Lastenkerhoissa käyneet lapset	Perhekerho, lapsia keskimäärin	
Loka 2024	5	4	3	
Marras 2024	5	5	3	
Joulu 2024	5	5	4	
Tammi 2025	5	5	7	
Helmi 2025	6	6	5	
Maalis 2025	9	6	7	
Huhti 2025	9	9	10	
Touko 2025	9	8	4	
Kesä 2025	8	6	6	
Heinä 2025	Tauko		Tauko	
Elo 2025	Tauko		Tauko	
Syys 2025	8	6	7	
Loka 2025	12	5	7	
Marras 2025	10			

Avointa varhaiskasvatusta käyttävät lapset mahtuisivat jokapäiväiseen varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksessa voi olla, vaikka vanhemmat tai vanhempi olisi kotona.

Varhaiskasvatukseen voi osallistua koko- tai osa-aikaisesti perheen tarpeen mukaan arkipäivisin klo 6.30–17.00 välisenä aikana.

Päiväkodissa tai perhepäivähoidossa järjestettävän varhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen merkittävin ero on lapsen varhaiskasvatussuunnitelman lakisääteisyys. Avoimen varhaiskasvatuksen piirissä lakisääteistä veloitetta ei ole. Avoimessa toiminnassa lapsen kohtaamiset voivat jäädä satunnaisiksi, jolloin varhaiskasvatussuunnitelman tekemistä ei nähdä tarkoituksenmukaisena. Päiväkoti- tai perhepäivähoidon piirissä myös mahdollinen tuen tarpeen määrittely ja tuen järjestäminen pystytään toteuttamaan.

Avoin varhaiskasvatus on perheelle maksutonta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloajat ovat nousseet, eli yhä useamman lapsen varhaiskasvatus päiväkodissa tai perhepäivähoidossa on myös maksutonta.

Avoin varhaiskasvatus on perhekeskuksen yksi toimija. Perhekeskustoiminnassa on mukana hyvinvointialue sekä 3. sektorin toimijoita, kuten Mannerheimin lastensuojeluliiton perhekahvila, 4H:n kerhot ja seurakunnat sekä kriisikeskus Mobile.

Perhekeskus voisi toimia ilman varhaiskasvatuksen tarjoamia kerhoja. Hyvinvointialue ottaisi vastuun koko perhekeskuksen toiminnasta.

Ehdotus 2: Kotihoidon tuen kuntalisän poistaminen 1.1.2026 alkaen

Toimintakuluja noin **40.000 €**.

Kotihoidon tuen hoitorahan ja -lisän lisäksi kunta voi maksaa kuntalisää. Viitasaarella kuntalisää ryhdyttiin maksamaan 1.8.2022 alkaen Viitasaaren kaupunginvaltuuston päätöksellä (13.6.2022 § 39). Päätöstä edelsi valtuustoaloite, jossa perusteluna kuntalisän maksamiselle oli mm. varhaiskasvatuspaikkojen puute, henkilöstön heikko saatavuus, vuorohoidon tarve, uudet investoinnit ja päiväkotiverkon tulevaisuus.

Tällä hetkellä Viitasaaren varhaiskasvatuspaikkojen ja henkilöstön saatavuuden tilanne on parantunut.

Suuri vuorohoidon tarve ja alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatukseen hakeutuminen osoittavat, että varhaiskasvatusta tarvitaan ja satsaus pitää olla laadukkaissa ja tasa-arvoisissa varhaiskasvatuspaikoissa. Lisääntyneet lasten tuen tarpeet osoittavat, että lasten olisi hyvä olla päivittäisessä varhaiskasvatuksessa. Tuen tarpeeseen voidaan vastata jo heti varhaisvuosista alkaen, eikä vasta esikoulussa.

KUNTALISÄN KÄYTTÄJÄT 1.1.-31.12.2025			
	TUEN SAAJIA	LAPSIA	SUMMA
1/2025	13	17	2694
2/2025	14	18	2562
3/2025	15	19	2754
4/2025	20	27	3396
5/2025	16	21	3036
6/2025	19	25	3300
7/2025	17	22	3048
8/2025	20	24	3144
9/2025	17	19	2688
10/2025	17	20	2712
11/2025			
12/2025			
Yhteensä			29334

Kotihoidon tuen kuntalisää saavien perheiden ja lasten määrä vaihtelee, mutta keskiarvoltaan se on tällä hetkellä n.20 lasta. Jos kuntalisä loppuisi, todennäköisesti ehkä noin puolelle tästä määrästä pitäisi löytyä paikka varhaiskasvatuksesta. Avoimen varhaiskasvatuksen kerholaiset ovat kotihoidon tuen saajien joukossa.

Ehdotus 3: Ryhmäavustajien poistaminen päiväkotiryhmistä 1.1.2026 alkaen

Palkkakustannukset noin 168 000 €. Marjametsästä pois 2 avustajaa, vähentää budjetista noin **65 000 €**.

Wiitaunionin aikana sivistyslautakunta päätti n. 10 vuotta sitten, että jokaiseen päiväkotiryhmään palkataan ryhmäavustaja. He eivät ole varhaiskasvatuslain mukaan kasvatusvastuullisia työntekijöitä, suhdeluvussa (lapsi/työntekijämäärä) heitä ei lasketa mukaan. Ryhmäavustajat ovat päiväkotiarjessa tärkeä apu päivittäisissä perushoitotilanteissa, kuten ruokailuissa, pukemistilanteissa, ulkoiluissa, wc-tilanteissa, vaatehuollossa jne. Heidän apunsa tekee päiväkotiarjesta sujuvampaa.

Tällä hetkellä, kun yksiköt ovat vielä hajallaan, kaikkia ryhmäavustajia ei voisi poistaa. Jokaisessa päiväkodissa pitää olla yksi avustava henkilö. Eli tarvitaan Taikataskuun, Tuulentupaan, Miekkarinteelle ja Marjametsään. Marjametsässä on kolme ryhmää ja jokaisessa ryhmässä on ryhmäavustaja. Marjametsään jäisi säästön jälkeen yksi koko talon yhteinen ryhmäavustaja.

Ryhmäavustajaa ei ole ryhmäperhepäivähoitoryhmässä, vain päiväkodissa.

Ehdotus 4: Ryhmäperhepäivähoitoyksikön Muksumäen sulkeminen 1.1.2026 alkaen

Toimintakulut koko vuonna noin 77.000 €.

Muksumäki on ryhmäperhepäivähoitopaikka, jossa on kaksi hoitajaa ja korkeintaan 8 lasta hoidossa. Tällä hetkellä ryhmässä on 6 lasta. Näille lapsille voidaan järjestää varhaiskasvatuspaikka muihin yksiköihin.